

Становище

От доц. д-р Магдалена Георгиева Облакова- секция „Развъждане и технологии в птицевъдството”, Земеделски институт, гр. Стара Загора.

Относно: Оценяване на дисертационен труд на тема „Продуктивна характеристика на японски пъдпъдъци (*Coturnix coturnix japonica*) от породите Фараон и Манджурски златисти с автор доц. д-р Атанас Генчев Генчев за присъждане на научна степен „Доктор на науките” - в област на висше образование 6 „Аграрни науки и ветеринарна медицина”, професионално направление 6.3. „Животновъдство”, по научна специалност „Птицевъдство“ – шифър 04.02.09.

Познавам и следя развитието на доц. д-р Атанас Генчев в областта на птицевъдството от почти 15 години до настоящия момент и със удоволстворение мога да кажа, че изследователската му работа се характеризира с увеличаване и методическо обогатяване на проблематиката в областта на птицевъдството и в частност пъдпъдъковъдството, което заема определена ниша и по този начин спомага за видовото разнообразие на птицевъдната продукция. Представеният материал е резултат от дългогодишна и целенасочена изследователска работа, плод на която е представеният ми за становище дисертационен труд.

Дисертационния труд започва с кратък но съдържателен увод, следван от изложение с насочващ и изчерпателен литературен преглед, описание на материала и използваните методи в разработката, получените резултати и обсъждането им, с основните изводи на раздела и аналогичните препоръки за науката и практиката. Дисертацията завършва със справка за приносите на представеният труд.

Дисертационния труд е написан на 325 стр., съдържа 67 фигури, 43 таблици. Цитирани са 422 источника от които 91 бр. на кирилица и 331бр. на латиница.

Дисертацията е изградена на основата на 12 публикации 11 в национални списания и 1- участие в международна конференция. Статиите включени в дисертационния труд на доц. д-р Атанас Генчев са цитирани общо 23 пъти в преобладаващата си част в престижни международни издания с импакт фактор като British poultry science, Poultry Science и др. Общий IF на статиите е 12.096. Като цяло наукометричните показатели на доц. д-р Атанас Генчев превишават формалните изисквания за получаване на научната степен „Доктор на науките” по правилника за развитие на академичния състав в ТрУ.

Актуалност на проблема

Птицевъдството е важен животновъден сектор в България. Нашата страна постепенно се включва в международната търговия с яйца за консумация в страни като Швейцария, Германия, Гърция и Румъния. Износът на птиче месо и черен дроб от водоплаващи непрекъснато се увеличава главно към Франция, Германия и Чехия, а на пилета бройлери към Германия, Румъния и Гърция. В следствие на високите темпове на увеличаване на световното население, ще се усеща все по-голям недостиг на храни, а оттам и необходимостта от животинска продукция. В такъв смисъл съвременното промишлено птицевъдството със своите подотрасли отговаря на тези предизвикателства.

Яйцата и месото на японския пъдпъдък намират приложение в източната диетология и традиционната източна медицина. След втората световна война резултат на повишаване информираността на хората, относно качествата на продукцията, видът се превръща в обект на промишлено производство на яйца и месо за да достигне в настоящия момент нивото на развит подотрасъл в страни като Япония, Китай, Бразилия, Испания, Франция, Австралия, САЩ и др.

В този смисъл развитието на дадения подотрасъл в България има свое място, като се отчитат и предимствата на видът- скорозрелост и високата продуктивност, сравнително ниските изисквания спрямо храненето и условията на отглеждане в сравнение с други видове птици. В нашата страна не е провеждано досега системно и обобщаващо изследване върху продуктивността на японски пъдпъдъци (*Coturnix coturnix japonica*). Проучването на растежните способности на пъдпъдъците от породите Манджурски златист и Фараон е актуалено и правилно избрано, а като прибавим и липсата на такива изследвания в България доказва необходимостта от тази разработка.

Проучената продуктивност от излюпването до настъпване на полова зрялост; месодайната продуктивност и кланичните показатели; физикохимичните свойства и състава на месото, добито от двете породи от месодайно и общоползвателно направление японски пъдпъдъци; яичната продуктивност, качеството и състава на яйцата; репродуктивните способности в продължение на целия продуктивен период ще внесат повече яснота в стопанската практика и получаваната продукция .

Структура на дисертационния труд

Дисертационния труд е конструиран правилно, съгласно изискванията за такъв вид разработка. Той включва разделите: Увод -3 страници, Преглед на литературата- 105 стр., Цел и задачи- 2 стр., Материал и метод на 23 стр. с включени 7 схеми, 1 таблица и 4 снимки, Резултати и обсъждане- 147 стр., Изводи- 5 стр., Препоръки- 3 стр, Приноси- 4 стр., Публикации във връзка с дисертацията- 1 стр. и Литературен преглед изложен на 23 стр.

В раздела Литературен преглед е разгледана и обсъдена огромна по обем, но изчерпателна информация в четири раздела касаеща: произход и класификация на пъдпъдъците; разпространение, биологични особености; угоителни способности, качество и състав на месо; яйчна продуктивност и качество на яйцата; репродуктивните характеристики, качеството и инкубацията на яйца от контролираните пъдпъдъци. Изложението аргументира необходимостта от провеждането на това проучване.

Използваните 422 източника са гаранция за добрата осведоменост на автора и правилната концепция при формулирането на целите и задачите за техното решаване.

Становище относно целите, задачите и използваните материали и методи

Целта на настоящия дисертационен труд е формулирана точно и ясно, а четирите задачи- две определящи месната и две яйчната продуктивност със съответните подзадачи гарантират правилното и изчерпателното ѝ изпълнение.

Изследванията във връзка с дисертационния труд са проведени през периода 2001-2013 год. Проучванията на яйчната продуктивност обхващат 12 генерации пъдпъдъци от породите Фараон и Манджурски златисти с общо 2160 броя носачки от всяка порода. Опитните постановки, свързани с отглеждане на птиците през подрастващия и продуктивния период, са проведени в експерименталния вивариум на секция „Птицевъдство“, качествените анализи на месото е извършено в специализираната лаборатория на секция „Месо и месни продукти“ при Тракийски университет гр. Стара Загора.

Проведените три опита за определяне месодайните качества на птиците от двете породи японски пъдпъдъци дават отговор за ефективността на угояването чрез определяне нивото на сировия протеин, продължителността на стартерния период, продължителността на угояване и температурните нива при отглеждането. Определяне качествените характеристики на месото са резултат от изпълнението на комплексни физикохимични, хидрофилни и морфологични изследвания .

Яйчната продуктивност е установена въз основа на показатели като възраст на пронасяне, достигане на 50% носливост, морфологични качества на яйцата и масата на яйцата.

Наблюдавано е влиянието на основните технологични и микроклиматични параметри при отглеждането на птици необходими за проявяване на максималната им продуктивност.

Репродуктивните качества са охарактеризирани чрез % оплоденост , % люпимост и % ембрионална смъртност и брак до един ден.

Опитите са поставени методично правилно като отговарят на изискванията за провеждане на научни експерименти. Използваните

материални и методи на изследване са описани изчерпателно. Прави впечатление разнообразие и изчерпателност на използваните и определяни показатели в двете продуктивни направления в дисертационния труд.

Използваните статистически методи позволяват коректно да се коментират получените резултати.

Оценка на получените резултати, изводи, препоръки и приноси

Материалът от получените резултати е представен аналогично на методическа постановка в предходния раздел, което улеснява разглеждането на работата. Резултатите от проведените изследвания са представени на много добро научно ниво, онагледени с 67 бр. ясни фигури и 42 бр. таблици. В допълнение същите са дискутирани достатъчно подробно и коректно. Те нямат констативен характер, а са анализирани с умелото използване на многобройни литературни източници в самата дискусия. Резултатите са представени много прецизно и дават представа за огромния обем от свършена работа както и вижданията на автора за бъдещото им използване в практиката.

В резултат на проведените изследвания е получена информация за основното влияние на съдържанието на метионин до 17-дневна възраст и нивото на сиров протеин след нея, върху растежните способности на японските пъдпъдъци. Открояват се резултатите от клничния анализ на пъдпъдъците от порода Фараон с показатели гърди с кост и бутчета 71-75% от масата на грила и обезкостеното месо от тях -съответно 57-62%.

Доказани са предимства на пъдпъдъчето месо с неговата висока водозадържаща способност от 74,4-76,8% и изключителната крехкост на гръденото месо с 201 и 321 Р-(пенетрантни градуси), като стойностите при женския пол са по-високи в сравнение с мъжкия.

Доказано е, че червенеенето на гръденото месо е със стойности на а*- (червенина) между 9,3 и 20,3, което създава отлична наситеност на цвета, със стойности на С* между 21 и 22,5 за гръденото месо и между 12,5 и 14 за месото от бутчетата.

Пъдпъдъчето месо е ценен източник на пълноценен протеин за човека със съдържание на незаменими аминокиселини около 40% от съдържанието на протеин, незаменими аминокиселини – лизин + метионин с около 12,5%, и съдържание на желязо 1,5-1,6 mg/100g.

Ефективността на производството на 1 kg яйчна маса е по-висока при породата Манджурски златисти. Установено е, че те се явяват изключително добри хранителни продукти: с висока хранителна стойност; добър аминокиселинен; мастнокиселинен и микроелементен баланс.

Авторът прави 26 извода, които отразяват ясно и в синтезиран вид получените резултати. Работата завършва с 7 оригинални препоръки за практиката.

Приносите са точно и коректно формулирани, независимо че като обем са малко дълги.

Представеният автореферат е оформлен според изискванията и отразява обективно в резюмиран вид основните резултати, изводи и приноси от дисертационния труд.

Заключение

Представената от доц. д-р Атанас Генчев Генчев дисертационна разработка по структура и обем, актуалност, методически постановки и ниво на научноизследователско изпълнение отговаря на изискванията за докторска дисертация. Тя и съответният автореферат отговарят изцяло на изискванията на ЗРАС и правилника за приложение, както и правилника за развитие на академичния състав в ТрУ за придобиване на научна степен „Доктор на науките“ в РБ. Съгласна съм с формулираните от дисертанта научни приноси. Всичко това ми дава основание с убеденост да дам своето положително становище относно представения дисертационен труд. Препоръчвам на научното жури да присъди научната степен „Доктор на науките“ на доц. д-р Атанас Генчев Генчев професионално направление 6.3 Животновъдство, по научна специалност „Птицевъдство“ 04.02.09.

28.05.2014
Стара Загора

Изготвил становището:
/доц. д-р Магдалена Облакова/

